

Sažetak uz video „Sram”

Situacija:

Gospođa Christine (83) živi sama kod kuće, u ovoj epizodi često je konfuzna. 1 x tjedno posjećuje svoju prijateljicu koja živi u blizini. Međutim, ponekad joj se ulice čine nepoznatima. U ovoj epizodi kompletno je izgubila orijentaciju. Stoga pita nepoznatu damu za put.

Sadržaj snimka:

Gospođa Christine **izgubila je orijentaciju, iako bi vrlo dobro trebala poznavati ulice.** Na kraju pita jednu gospođu za ulicu Rosenweg: „**IZVINITE, JA SAM STRANAC ovdje...**” počinje... I dama joj opisuje put.

Analiza:

Gospođa Christine djeluje nesigurno. **S jedne strane**, sve se ovdje čini pomalo „drugačije”, čak „strano”, **s druge strane**, vjerojatno sluti da je konfuzna. Ona sluti da ima neki nedostatak i da joj **nešto promiče**. To je **neprijatno i sram** ju je. Ne znamo je li svjesna svoje bolesti demencije. Stoga sebe **krivi za neuspjeh**. Otuda „**Oprostite...**” a zatim „**...ja sam stranac ovdje...**”.

Kada pitamo za put, obično to **NE kažemo, jer osoba koju se pita to IPAK pretpostavlja**, jer inače ne bismo pitali. Nepoznate osobe ne pretpostavljaju odmah da ste konfuzni... **Ali možda ona naglašava** da je strankinja, kako nepoznata **dama ne bi pomislila** da bi gospođa Christine mogla biti konfuzna. A možda **želi samu sebe uvjeriti da je strankinja**, jer bi onda sve bilo lakše podnijeti.

Razmišljanja:

Osjećaj srama je koristan kako bismo se **ispravno ponašali** u društvu. On je urođen i pojavljuje se kada kršimo pravila, kada mislimo da smo **pogriješili**, kada **ne znamo** nešto bismo trebali znati. **Odgov jača i razvija osjećaj srama.** Nije kod svih ljudi jednake jačine. Osjećaji krivnje i srama rastu, osobito kako **starimo**. To stvara stres. Mnogi se povlače. Stres slabi imuni sustav. Rizik od bolesti raste. Samopoštivanje se smanjuje. Kod nekih to također izaziva **ljutnju i bijes**, postaju **agresivni** kako bi povratili samopoštivanje. **Oštećenje frontalnog režnja**, prednjeg dijela mozga gdje se, između ostalog, nalazi procjena ispravnog i pogrešnog ponašanja, često znači da se **gubi osjećaj srama** i pogođene osobe govore ili rade stvari koje nisu prihvaćene od društva.

Sramiti se drugih je osjećaj srama u kojem osjećamo sram zbog ponašanja drugih.

Suosjećanje s tuđom sramotom je osjećaj koji imamo kada i sami osjećamo sram drugih.

Uvidi:

Ako imamo **dobru osnovu povjerenja** s našim klijentima, možda ćemo moći **razgovarati o takvim osjećajima** i oni NAM ne moraju pričati izmišljene priče zbog „lažnog srama” kako bi sakrili svoje osjećaje srama. Stoga ne trebamo reći: „Zato se ne morate sramiti...”, jer je taj osjećaj potpuno individualno vezan za životnu priču ovih ljudi.

Stoga ljude NE trebamo suočavati, kritizirati ili ispravljati (tj. ”sramiti”) ljude zbog nedostatka starosti ili njihove konfuznosti. **Dopuštamo im da budu ono što jesu** i prihvaćamo ih kao ljudska bića. **Prepoznamo što još uvijek dobro funkcionira**, koje vještine još postoje. Tako možemo dugoročno izgraditi povjerenje.

Preporuka literature:

Helga Kernstock-Redl: Osjećaji krivnje

Udo Baer & Gabi Schotte-Lange: Das Herz wird nicht dement (Srce ne postaje dementno - savjeti za negovatelje i članove porodice)